

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

**Факультет романо-германської філології
Кафедра зарубіжної літератури**

Силабус навчальної дисципліни

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька
Освітньо-професійна програма	Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
Обсяг	Очна форма навчання: 3 кредити ЄКТС, 90 годин, з яких: лекції – 22 годин, практичні заняття – 14 годин, самостійна робота – 54 годин Заочна форма навчання: 3 кредити ЄКТС, 90 годин, з яких: лекції – 10 годин, практичні заняття – 4 годин, самостійна робота – 76 годин
Семестр, рік навчання	3 рік навчання 5 семестр (очна форма); 4 рік навчання 7 семестр (заочна форма)
Мова викладання	українська
Статус дисципліни	Обов'язкова
Дні, час, місце	Відповідно до розкладу
Викладач (-і)	Валентина Михайлівна РОМАНЕЦЬ , к. пед. н., доцент кафедри зарубіжної літератури
Контактна інформація	romanecvalentina11@gmail.com (доц. Романець В.М.)
Робоче місце	Французький бульвар, буд. 24/26. кафедра зарубіжної літератури (ауд. 108)
Консультації	відповідно до графіку індивідуальних консультацій (з можливістю дистанційної роботи на платформах ZOOM чи Google Meet за попередньою домовленістю)
Пререквізити	«Історія зарубіжної літератури»

Постреквізити	«Історія зарубіжної літератури» «Виробнича (педагогічна) практика»
Мета навчальної дисципліни	формування загальних та фахових компетентностей у здобувачів, поглиблення їх теоретичної бази та вироблення навичок літературознавчого аналізу різножанрових текстів, виявлення реалістичних, натуралістичних, символістських рис у запропонованих текстах.
Завдання навчальної дисципліни	засвоїти теоретичні поняття курсу; аналізувати стилістичні засоби та художні прийоми створення образу; виробити у студентів практичні навички аналізу текстів з рекомендованого списку літератури; визначати особливості творчого методу письменника; застосовувати різні наукові підходи до аналізу художніх текстів.
Очікувані результати навчання	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати: особливості літературного процесу зазначеного періоду; художньо-стильові особливості текстів запропонованих авторів; основні теоретичні поняття реалізму, натуралізму, символізму, причини появи цих літературних напрямів; вміти: виокремлювати в запропонованих текстах риси реалістичні та натуралістичні, символістські; застосовувати теоретичні знання для практичного аналізу текстів, виявляти особливості творчого методу та індивідуального стилю авторів даного періоду.
Зміст навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Особливості розвитку західноєвропейської реалістичної літератури 1820-1860 р. Тема 1. Вступ до курсу. Основні напрямки вивчення західноєвропейської літератури зазначеного періоду: реалізм, натуралізм, символізм. Співвідношення романтичних та реалістичних тенденцій у французькій літературі початку XIX століття. Типологічний та історико-культурний підходи вивчення реалізму. Спільні та відмінні риси цих підходів, спадковість традиції романтизму, відмінні риси реалізму. Естетичні маніфести французьких реалістів (О. де Бальзак «Передмова до "Людської комедії"»), трактати Стендаля, П. Меріме. Періодизація творчості П. Меріме, основні жанри, тематика творчості, особливість новелістики П. Меріме. Тема 2. Творчість Стендаля. Іронічний скепсис, аналітизм Ф. Стендаля. Історичний процес і індивідуальна доля Жульєна Сореля в романі «Червоне та

чорне». Зміст заголовку і підзаголовку роману («Хроніка XIX ст»).

Тема 3. Естетична програма О. де Бальзака.

Особливості творчого методу О. де Бальзака (соціальна типізація, деталь як головний засіб створення характеру, масштабність). «Людська комедія» – епопея життя XIX ст., її задум та втілення.

Циклізація як принцип зображення життя, художні особливості, тип перехідного героя, як художньо -своєрідні особливості «Людської комедії» Бальзака. Історія створення та тип героя у повісті Бальзака «Гобсек». «Батько Горіо» як перехідний роман у творчості О. де Бальзака.

Тема 4. Творчість Ч. Діккенса.

Ч. Діккенс як найяскравіший представник вікторіанської епохи. Періодизація творчості Ч. Діккенса. Поняття лейтмотиву, психологізм характерів у романі «Домбі і син». Оптимістичний погляд на життя у перший період творчості автора. Специфіка романів Неперевершеного у різні періоди.

Тема 5. Творчість У. Теккерея.

Полеміка У. Теккерея з Ч. Діккенсом з питань естетики реалізму. Тематичний та ідейний зв'язок «Книги снобів» та «Ярмарку пихи». Процес створення роману. Людина – маріонетка історії та обставин. Система персонажів у романі «Ярмарок пихи». Проблема позитивного героя.

Тема 6. Творчість письменників 50-60рр. у Англії.

Вікторіанство як культурний феномен. Творчість Е. Бронте, співвідношення реалістичних і романтичних тенденцій у романі «Грозвий перевал». Твори письменників-чартистів як культурний феномен доби. Еволюція світогляду авторів, їхнього творчого методу. Ентоні Троллоп як рупор ідей вікторіанства.

Змістовий модуль 2. Особливості розвитку західноєвропейської літератури другої половини XIX століття.

Тема 7. Творчість Г. Флобера.

Естетична теорія «об'єктивного» мистецтва, самоусування всезнаючого автора. Періодизація творчості Г. Флобера. Особливості композиції роману «Мадам Боварі», тема провінції та столиці у романі. Особливості творчого методу автора. Герой і середовище у романі. Роль підзаголовка у

	романі. Тема 8. Творчість Т. Гарді. Загальна характеристика романів «характерів та середовища», основні критерії циклізації. Протиставлення життя міста і села, аристократії та людей з народу. Тема року та історичного призначення в романах циклу. Ідеалізація патріархального способу життя. «Тесс із роду Д'ербервілів»: проблематика роману. Тема 9. Символізм у західноєвропейській літературі ХІХ століття. Ш. Бодлер-предтеча символізму, новаторство творчості. Символічний зміст поезій Ш. Бодлера. Поль Верлен – «король» символізму. «Поетичне мистецтво» – віршований маніфест символізму. Гійом Аполлінер як чільна постать європейського авангарду. Теорія поета- провидця, її реалізація в поезії А. Рембо. Верлібр, білий вірш, каліграм як експеримент з формою. Характеристика збірки «Звіролов, або Почет Орфея»(1911). Поетичне новаторство Стефана Малларме («Лебідь», «Дар поезії» та ін.). Тема 10. Символічна драма у західноєвропейській літературі кінця ХІХ століття. Життєвий шлях М.Метерлінка, його роль у становленні «нової драми». Періодизація творчості автора. Символічний образ птаха у драмі-феєрії «Синій птах». Символіка п'єси. Підсумкове заняття. Тема 11. Б. Шоу-теоретик англійського театру. Композиційно-сюжетні особливості п'єси «Пігмаліон».
Методи навчання	Словесні: лекції, розповідь, пояснення, бесіда. Наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), демонстрація, презентація результатів власних досліджень. Практичні: самостійна підготовка до семінарського заняття, індивідуальні завдання.
Рекомендована література	Основна 1. Бандровська О. Т., Сенчук І. А., Яремчук В. В. Англійська література ХІХ століття: навч. посібник. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка. 2019. 444 с. 2. Бредбері М. Британський роман Нового часу. Київ: Ксенія Сладкевич, 2011. 480с. 3. Вишницька Ю.В., Тверітінова Т.І. Історія зарубіжної літератури межі ХІХ – ХХ століть: навчальний посібник К.:Київськ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2013. 192 с.

	4. Волощук Є., Бігун Б. Доба “ізмів”: модернізм та авангардизм у західноєвропейській літературі першої половини ХХ століття [НАН України, Ін-т літ. ім. Т.Г. Шевченка]. Київ: Академперіодика, 2014. 320 с. 5. Гундорова Т. Н. Модернізм після постмодерну: інші модернізми у західноєвропейській літературі першої половини ХХ століття. Київ:Laugus, 2016. 6. Давиденко Г. И., Стрельчук Г. М., Гринчак Н. І. Історія зарубіжної літератури ХХ століття. Київ:Центр учбової літератури, 2011.400с. 5. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: [у 2 т.] / [за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського]. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2005. 864с. 6. Костюк М.М. <i>Процес семантизації графічних знаків у поезії французьких символістів</i>. Мовні і концептуальні картини світу : наукове видання: Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Б-ка Ін-ту філології. Вип. 43. Ч. 2.2013. С. 240-246. 7. Крушинська О.Г. Переклади поезій французького символізму та формування дискурсу символізму в українській поезії на межі ХІХ-ХХ століть. Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики : збірник наукових праць: Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2014. Вип. 25. С. 219-231. 8. Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. В 3-х книгах. Львів: Львівський національний університет ім. Івана Франка, 2003. 256 с. Додаткова 1. Бандровська О. Т. Модернізм між минулим і майбутнім: антропологічний дискурс англійського роману. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2014.444с. 2. Біла А. Символізм. Сюрреалізм. Футуризм. Київ: Темпора, 2010.208с. 3. Затонський Д. Роберт Музиль. Життя і творчість. Музиль Р. Людина без властивостей. Київ: Видавництво Жупанського, 2010. 416с.
Оцінювання	Для очної форми навчання Поточний контроль передбачає оцінювання за 7 семінарів. Періодичний контроль проводиться у вигляді бланкового тестування. Усі види контролю, включаючи іспит, оцінюються в межах 100 б. Кожна. Загальна оцінка – це середне арифметичне усіх видів контролю. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожен тему 60 і більше балів. Для заочної форми навчання Поточний контроль передбачає оцінювання за 2 семінара. Періодичний контроль проводиться у вигляді бланкового

	тестування. Усі види контролю, включаючи іспит, оцінюються в межах 100 б. Кожна. Загальна оцінка – це середнє арифметичне усіх видів контролю.
ПОЛІТИКА КURСУ («правила гри»): <i>Відвідування занять</i> <i>Регуляція пропусків</i>	Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. Порядок та умови навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І.Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf).
<i>Дедлайни та перекладання</i>	Слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перекладання відбувається відповідно до «Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені І.І. Мечникова» (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf)
<i>Політика академічної доброчесності</i>	Регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhen_n_ia-antiplagiat-2021.pdf)
<i>Використання електронних пристроїв на занятті</i>	Під час занять не дозволяється користуватися мобільними телефонами, які попередньо мають бути переведені у беззвучний режим. Електронні пристрої використовуються лише за наявності відповідної вимоги в навчальному завданні.
<i>Комунікація</i>	Очні заняття з можливістю дистанційної роботи на платформах ZOOM чи Google Meet за попередньою домовленістю. Всі робочі оголошення або надсилаються через старосту академгрупи на електронну пошту, або через чат академгрупи у Viber/Telegram, або розміщуються в Google Class. Студенти мають регулярно перевіряти повідомлення і вчасно на них реагувати.